

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА
АД ЕВРОПА СКОПЈЕ
за период 01.01-31.12.2017 година**

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

АД ЕВРОПА Скопје, со целосен назив Акционерско друштво фабрика за чоколади, вафли и бонбони ЕВРОПА - Скопје е основана во Република Македонија и има седиште на ул. 808 бр.8 Скопје - Гази Баба.

Приоритетна дејност на друштвото е производство на кондиторски производи, а од другите дејности се и регистрирани дејности во надворешно-трговскиот промет, која одговара на шифра 0113071.

Акционерската главнина на друштвото ја сочинуваат 255.583 обични акции. Номинална вредност на една акција изнесува 51,13 евра. На 31.12.2017 година структурата на акциите е следна:

- сопствени акции - 25.549
- акции на правни лица - 169.583
- акции на физички лица - 59.982
- неидентификувани акции - 469

Заработувачката по акција за 2017 година изнесува 209,37 денари, а во 2016 година изнесуваше 102,41 денари.

Финансиските извештаи на АД Европа Скопје се изготвени во согласност на Законот за трговски друштва (Сл. весник на РМ бр.28/2004 ... бр.192/2015), според Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени и прифатени во Република Македонија и Правилникот за водење на сметководство Сл.весник на РМ 159/2009; 164/2010 и 107/2011.

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

1. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Ризикот во претпријатието претставува закана во остварувањето на очекуваните резултати и секоја деловна одлука содржи ризик од помал или поголем обем. Успешното менаџирање на ризикот бара соодветни и јасно дефинирани надлежности и одговорности во организацијата, почнувајќи од врвниот менаџмент, па до секој вработен. Менаџментот врши надгледување на ризиците во сите деловни активности на друштвото со цел ризиците што се превземаат да бидат во границите на претпазливост.

1.1. Пазарен ризик

Пазарниот ризик познат уште и како ценовен ризик се јавува како резултат на неповолни движења на пазарните цени и стапки кои се нарекуваат и фактори на пазарен ризик.

- Ризик од промена на цени на стоките: друштвото е изложено на овој вид на ризик така што се јавува неизвесност за големината на идната заработка доколку дојде до раст на цените на инпутите, како и намалување на цените на готовите производи под притисок на конкуренцијата.

- Девизен ризик: изложеноста на овој вид на ризик произлегува од вклученоста на друштвото во меѓународни трансакции при набавки на стоки и продажба на готовите производи на странските пазари.

1.2. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува кога има неисполнување на обврските од страна на должникот или спротивната страна на договорот и друштвото се соочува со кредитен ризик кој е вграден во побарувањата од купувачите. Поради ова друштвото настојува да работи со добри купувачи кои ги исполнуваат своите обврски.

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

2. ПРОДАЖБА

Во 2017 година износот на остварената продажба во однос на 2016 година е зголемен за 1,2%, а количинскиот обем на продажба е намален за 3%.

На домашен пазар се реализирани 43% од вкупниот износ на продажба, а на странски пазар 57%.

2.1. Домашен пазар

На домашен пазар износот на остварената продажба има пад од 3,6 %, а количински остварената продажба е намалена за 7,2% во однос на 2016 година.

Продажбата во Р Македонија во 2017 година е реализирана преку:

- Дистрибутери
- Ланци маркети
- Сопствени продавници
- Останати фирми

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

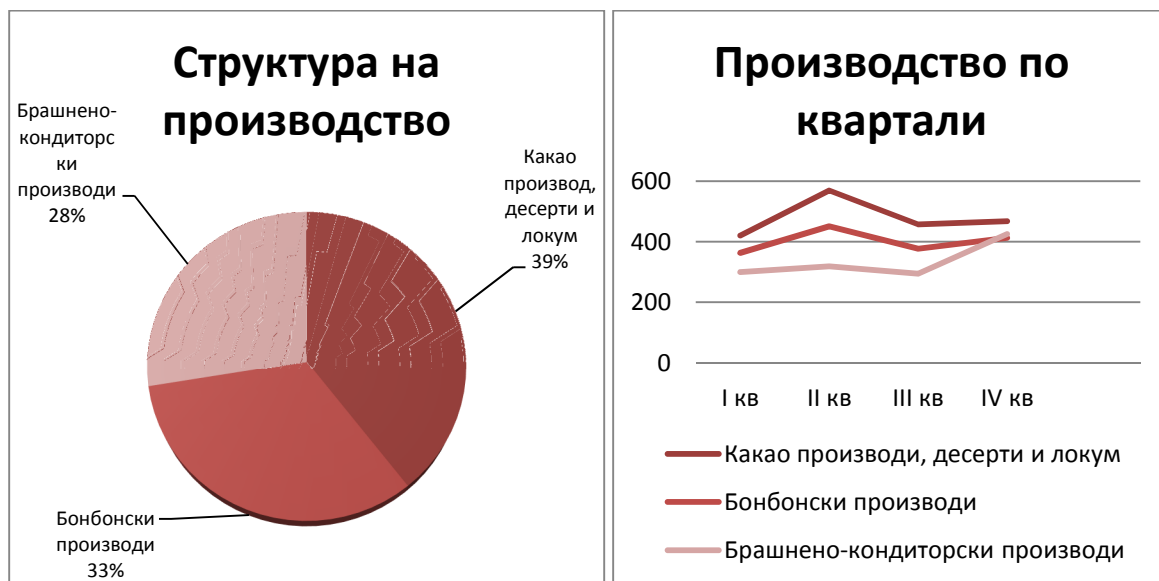
2.2. Странски пазар

На странски пазар во 2017 година износот на продажбата има раст од 5,2% во однос на 2016 година, а количински остварената продажба е намалена за 0,4%.

3. ПРОИЗВОДСТВО

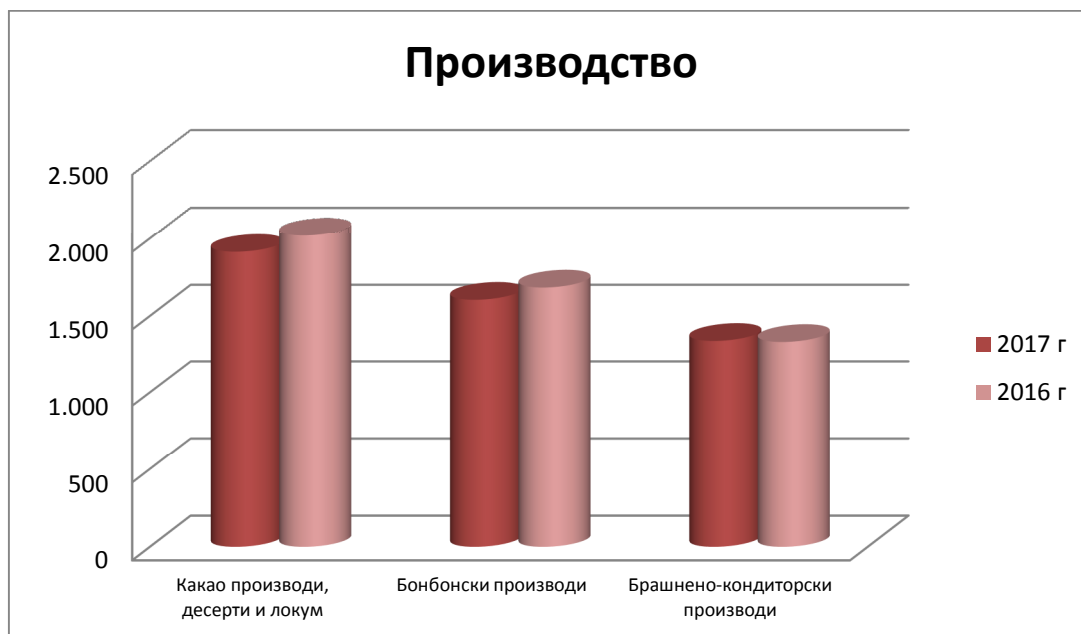
Во 2017 година вкупното производство во однос на 2016 година е намалено за 3,5%.

Во секторот за какао производи, десерти и локум производството е намалено за 5,2%. Во секторот за бонбонски производи производството има намалување од 4,7%, а во секторот за брашно-кондиторски производи производството е зголемено за 0,5% во однос на производството од 2016 година.

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

4. ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ ЗА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4.1. Вкупни приходи

Во периодот од јануари до декември 2017 година остварени се вкупни приходи на износ од 731.469.380 денари и во однос на истиот период од 2016 година се зголемени за 2,3%.

ПРИХОДИ			
	01-12 2016 г	01-12 2017 г	Раст/Пад
	МКД	МКД	%
Приходи од поврзани субјекти	487.902	697.077	42,9
Приходи од дневен пазар - наши продавници	39.163.268	38.863.920	-0,8
Приходи од сопствени производи-домашен пазар	261.752.261	247.236.613	-5,5
Приходи од странски пазар	399.917.856	420.533.615	5,2
Приходи од туѓа роба, транзит и материјали	6.182.602	1.732.887	-72,0
Приходи од имот	27.966	406.351	1353,0
Приходи од наемнини	923.132	1.220.713	32,2
Останати приходи	2.966.530	8.805.907	196,8
Приходи од камати	120	589.368	491.040,0
Позитивни курсни разлики	941.131	705.298	-25,1
Приходи од дивиденди	2.760.783	2.643.763	-4,2
Приходи од продажба на хартии од вредност	0	8.033.868	
Вкупно	715.123.551	731.469.380	2,3

4.2. Расходи по природа на трошоци

Во 2017 година направени се трошоци на износ од 671.886.118 денари и во однос на 2016 година се намалени за 3,8%.

ТРОШОЦИ			
	2016 г	2017 г	Раст/Пад
	МКД	МКД	%
Трошоци за сировини и материјали			
Трошоци за сировини	275.623.686	252.270.671	-8,5
Трошоци за амбалажа	102.441.247	96.639.748	-5,7
Трошоци за ХТЗ опрема	324.931	417.637	28,5
Трошоци за материјали	3.254.148	2.272.095	-30,2
Канцелариски материјал	395.342	421.226	6,5

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Потрошена електрична енергија	9.068.528	8.752.518	-3,5
Природен гас, нафта	13.521.040	16.820.222	24,4
Потрошено гориво	1.074.460	941.302	-12,4
Потрошени резервни делови	5.278.183	5.328.941	1,0
Отпис на ситен инвентар	1.218.702	2.129.700	74,8
Вкупно	412.200.267	385.994.060	-6,4
Услуги со карактер на материјални трошоци			
Услуги за превоз и регистрација на возен парк	879.805	333.827	-62,1
Телекомуникациски услуги	922.331	1.045.164	13,3
Производствени услуги	13.421.782	12.128.337	-9,6
Услуги за тековно и инвестиц.одржувње	2.529.403	2.978.598	17,8
Обезбедување	1.330.550	1.314.595	-1,2
Информатички услуги	675.040	783.110	16,0
Консултантски и интелектуални услуги	81.495	56.119	-31,1
Трошоци за вода, ѓубретарина, отпад	8.614.133	8.728.196	1,3
Трошоци за закупнини	1.762.555	1.296.923	-26,4
Трошоци за реклама и маркетинг	15.987.122	10.499.229	-34,3
Услуги за складишта и терминал	632.714	575.123	-9,1
Вкупно	46.836.930	39.739.221	-15,2
Останати трошоци од работење			
Трошоци за службени патувања и дневници	425.299	200.391	-52,9
Здравствени услуги и др. образовни услуги	579.961	553.942	-4,5
Трошоци за УО и др. договорни услуги	9.595.870	5.525.847	-42,4
Трошоци за спонзорство и донации	314.274	95.666	-69,6
Трошоци за репрезентација	1.604.896	1.139.195	-29,0
Трошоци за осигурување	649.133	562.157	-13,4
Членарини	512.311	313.518	-38,8
Данок на имот, фирмарина и РДТ	1.622.966	1.514.282	-6,7
Трошоци за ревизија	351.662	490.609	39,5
Административни трошоци и адвокатски услуги	397.176	820.649	106,6
Трошоци за списанија	52.104	50.152	-3,7
Провизии	1.483.262	1.075.273	-27,5
Останати трошоци од работење	9.926.038	11.719.308	18,1
Кусоци	52.856	25.751	-51,3
Останати вонредни трошоци и од минати години	2.595.977	287.847	-88,9
Вредносно усогласување на тековни средства	3.449.447	5.989.290	73,6
Вкупно	33.613.232	30.363.877	-9,7
Трошоци за вработени			
Бруто плата	147.247.028	141.115.322	-4,2
Надомест за пензија и технолошки вишок	2.150.777	1.564.053	-27,3

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Регрес за годишен одмор	3.890.307	4.016.436	3,2
Останати трошоци за вработени	1.732.685	1.655.841	-4,4
Вкупно	155.020.797	148.351.652	-4,3
Набавна вредност			
Набавна вредност на трговска стока	6.073.576	1.367.524	-77,5
Набавна вредност на продадени материјали	700.561	10.404.317	1385,1
Вкупно	6.774.137	11.771.841	73,8
Амортизација			
Амортизација - производство	26.403.045	23.280.890	-11,8
Амортизација - администрација	10.379.480	11.941.308	15,0
Вкупно	36.782.525	35.222.198	-4,2
Финансиски трошоци			
Трошоци за камати	5.617.545	3.086.769	-45,1
Трошоци за курсни разлики	1.821.134	17.356.501	853,1
Вкупно	7.438.679	20.443.270	174,8
Вкупно трошоци	698.666.567	671.886.119	-3,8

5. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНА НА КАПИТАЛ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНА НА КАПИТАЛ 2017 г				
	Капитал на акционерите (МКД)			
	Акционерски капитал	Резерви	Акумулирана добивка	Вкупно капитал
Состојба на 1 јануари во претходната година 2016 г	1.078.168.632	-474.187.101	111.509.031	715.490.562
Добивка за финансиската година			23.558.449	23.558.449
Распределба на добивката во корист на резервите		1.177.922	-1.177.922	0
Исплатени дивиденди			-34.505.100	-34.505.100
Процена на материјални средства			-6.666.667	-6.666.667
Состојба на 31 декември во претходната година 2016 г	1.078.168.632	-473.009.179	92.717.791	697.877.244
Добивка за финансиската година			48.161.951	48.161.951
Распределба на добивката во корист на резервите		2.408.098	-2.408.098	
Исплатени дивиденди			-18.402.720	-18.402.720
Распределба на добивката за награди и користи на вработените				

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Состојба на 31 декември во тековната година 2017 г	1.078.168.632	-470.601.081	120.068.924	727.636.475
--	---------------	--------------	-------------	-------------

6. ИНВЕСТИЦИИ

Во 2017 година направени се инвестиции на износ од 5.221.903 денари и во споредба со 2016 година зголемени се за 24,3%.

7. ДИВИДЕНДА

Друштвото не ја евидентира обврската за дивиденда се додека истата не се ратификува на Годишното собрание на акционери. На 28.05.2017 година Годишното собрание на акционери одобри пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2016 година на износ од 18.402.720 денари, односно бруто дивиденда по акција 80 денари.

8. ПОБАРУВАЊА И ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Побарувањата од купувачите изнесуваат 175.880.809 денари и се намалени за 5% во однос на 2016 година. Намалување има и кај побарувањата од купувачите од домашен пазар и купувачите од странски пазар.

Паричните средства изнесуваат 34.067.601 денари и се поголеми за 67,5%.

ПОБАРУВАЊА И ПАРИЧНИ СРЕДСТВА			
	2016 г	2017 г	Раст/пад
	МКД	МКД	%
Купувачи во земјата	98.215.806	91.679.837	-6,7
Купувачи од поврзани субјекти	163.013	720.309	341,9
Купувачи во странство	86.109.476	83.422.513	-3,1
Побарувања за дадени аванси	58.150	58.150	0,0
Вкупно	184.546.445	175.880.809	-5
ДДВ за поврат	8.633.817	7.050.454	-18,3
Вкупно	8.633.817	7.050.454	-18,3
Побарувања од вработени	262.780	10.806	-95,9
Побарувања од камати	633.002	516.423	
Останати побарувања	927.579	13.254.927	1.329,0
Вкупно	1.823.361	13.782.156	655,9
Жиро сметка денарска	7.118.096	4.969.711	-30,2
Жиро сметка девизна	13.112.832	29.009.440	121,2

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Благајна денарска	21.953	28.290	28,9
Благајна девизна	82.290	55.557	-32,5
Картица	7.606	4.603	-39,5
Вкупно	20.342.777	34.067.601	67,5
ВКУПНО	215.346.400	230.781.020	7,2

9. ОБВРСКИ

Обврските кон добавувачите изнесуваат 83.445.962 денари и се намалени за 27,6% во однос на 2016 година кога изнесуваа 115.269.367 денари.

Како што се гледа од прикажаните податоци обртните средства ги надминуваат краткорочните обврски што значи дека фирмата има добра ликвидност и може навремено да ги подмирува своите обврски.

ОБВРСКИ			
	2016 г	2017 г	Раст/пад
	МКД	МКД	%
Добавувачи поврзани субјекти	78.164.351	70.401.394	-9,9
Добавувачи од земјата	14.735.383	6.034.654	-59,0
Добавувачи од странство	22.369.633	7.009.914	-68,7
Обврски за данок од добивка	0	2.257.373	
Даноци и придонеси	3.805.071	3.654.888	-3,9
Персонал. данок, дивиденди	23.951	27.430	14,5
Нето плати	7.399.347	7.311.793	-1,2
Обврски спрема вработени	870.819	610.362	-29,9
Неисплатенуи дивиденди	1.490.069	1.523.025	2,2
Примени аванси	83.539	185.909	122,5
Останати обврски	140.949	188.630	33,8
Обврски УО и НО	1.324.260	210.000	-84,1
Обврски персонален УО и НО и др	183.169	23.317	-87,3
Вкупно краткорочни обврски	130.590.541	99.438.689	-23,9
Халк банка	30.000.000	48.500.000	61,7
Вкупно краткорочни кредити	30.000.000	48.500.000	
ЕИБ Комерцијална банка	8.050.072	0	
Охридска банка	882.913	0	
Шпаркасе банка	6.947.532	0	
Комерцијална банка АД Скопје	4.989.299	0	

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

Халк банка	28.854.823	21.782.064	-24,5
Вкупно долгорочни кредити	49.724.639	21.782.064	-56,2
ВКУПНО	210.315.180	169.720.753	-19,3

10. ВЛОЖУВАЊА

ВЛОЖУВАЊА			
	2016 г	2017 г	Раст/пад
	МКД	МКД	%
Европак 2012 ДООЕЛ Скопје	350.000	37.850.000	10.714,3
Вкупно вложување во подружници	350.000	37.850.000	10.714,3
АД Жито Лукс	43.560	43.560	0,0
Македо Европа Ниш	310.511	310.511	0,0
Алфа ДОО	28.612.300	28.612.300	0,0
Фершпед АД Скопје	169.100.880	149.128.320	-11,8
ГТЦ	879.550	879.550	0,0
Вкупни долгорочни вложувања	198.946.801	178.974.241	-10,0
Стопанска Банка АД Скопје	1.802.560	0	-100,0
ЦКБ АД Скопје	58.425	58.425	0,0
Комерцијална банка АД Скопје	15.662.500	15.662.500	0,0
Вкупно вложување во банки	17.523.485	15.720.925	-10,3
ВКУПНО вложувања	216.820.286	232.545.166	7,3

11. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

АД ЕВРОПА Скопје, како друштво кое котира на македонската берза АД Скопје го усогласи своето работење со донесениот Кодекс за корпоративно работење и во 2017 година продолжи да се придржува кон пропишаните принципи на корпоративно управување.

Во текот на 2017 година, друштвото одржа редовно Собрание на акционери во месец мај, при што беше испочитуван принципот за остварување на правата и интересите на акционерите. Акционерите своите права во друштвото ги остваруваат на Собранието на друштвото и имаат еднаков третман согласно правата кои произлегуваат од класата и родот на нивните акции. Друштвото ги штити правата и интересите на акционерите на тој начин што овозможува остварување на нивните права да предлагаат точки на дневен ред, поставуваат прашање во врска со точките на дневниот ред, да се вклучуваат во дискусијата, да даваат забелешки на текот на

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

седницата на Собранието и да бараат истите да бидат внесени во Записникот од Собранието.

Друштвото при свикување на седницата на редовното годишно Собрание на акционери во мај 2017 година, во целост ја испочитува пропишаната постапка за свикување на Собранието, достапноста на информациите, постапката за пријавување/учество, како и начинот на водењето на Собранието.

Постапувајќи по Правилата за котација на македонска берза на хартии од вредност АД СКОПЈЕ, а се со цел остварување на принципот на транспарентност, друштвото секогаш навремено и точно информираше и доставуваше на интернет страницата на македонската берза, ценовно чувствителни информации, финансиски извештаи и информации поврзани со измени во органи на управување.

Согласно Кодексот за деловна етика, друштвото воспостави збир од професионални стандарди и корпоративни вредности кои се применуваат подеднакво кон клиентите и деловните партнери. Во тој контекст, АД ЕВРОПА Скопје остана доследна во уверувањето дека освен секоја деловна трансакција, од посебна важност е и негувањето на долгорочните партнерски односи со добавувачите и соработниците, базирани на меѓусебна доверба и почитување. Флексибилноста на посебните барања и услови на нашите добавувачи и деловните партнери се наша конкурентска предност, а ставот дека купувачот е партнер на долги стази е наша секојдневна филозофија.

Во врска со почитување на принципот на редовна и ефикасна контрола и ревизија на работењето на друштвото, сакаме да истакнеме дека од страна на Собранието на друштвото секоја година се избира друштво за ревизија од редот на независните професионални ревизорски институции кое врши ревизија на финансиските извештаи.

Оттаму, согласно ЗТД, Одборот на директори на друштвото ја испитува објективноста на финансиските извештаи и утврдува дека објективно ја претставуваат финансиската состојба, во сите материјални значајни аспекти. Тоа се гледа и во извештајот на ревизорите, каде е наведено дека сите финансиски извештаи ја презентираат објективно од сите материјални аспекти финасиската состојба на АД ЕВРОПА Скопје заклучно со 31 декември 2017 година како и неговата финасиска успешност и неговите парични текови за годината што измина, во согласност со Меѓународните стандарди за финасиско известување што се прифатени и објавени во Република Македонија.

Како аргумент плус кон почитувањето на принципот на контрола и ревизија на работењето на друштвото е и организираната независна организациона единица за внатрешна ревизија, чии вработени извршуваат исклучиво работи од доменот на внатрешната ревизија и секогаш навремено доставуваат до Одборот исцрпни

Фабрика за чоколади, вафли и бонбони

извештаи за спроведената ревизија. На членовите на УО во друштвото во две илјади и седумнаеста година во нето износ им се исплатени два милиони триста и седумнаесет четиристотини педесет и пет денари, а по одлуката, за две илјади и седумнаеста година треба да им се исплатат во нето износ вкупно еден милион шестотини педесет и пет триста дваесет и пет денари. На членовите на НО во друштвото во две илјади и седумнаеста година во нето износ им се исплатени два милиони триста и седумнаесет четиристотини педесет и пет денари, а по одлуката, за две илјади и седумнаеста година треба да им се исплатат во нето износ вкупно еден милион шестотини педесет и пет триста дваесет и пет денари. На членовите на ОД во друштвото, во две илјади и седумнаеста година во нето износ им се исплатени еден милион двеста шеесет илјади денари, а по одлуката, за две илјади и седумнаеста година треба да им се исплатат во нето износ вкупно еден милион четиристотини седумдесет илјади денари.

Друштвото има јасно поставена организациона структура, со прецизно дефинирани права и одговорности на органите на надзор и управување и на другите органи на друштвото, со тоа што го потврдуваат принципот на поделба на надлежности.

Извршувањето на своите секојдневни активности, друштвото ги врши во согласност со законската регулатива и подзаконски акти кои се применуваат подеднакво за сите членови на органите на надзор и управување, лицата со посебни права и одговорности и за останатите вработени во друштвото.

Генерален директор
Марика Карацова